

TREBALL FINAL DE GRAU EN MESTRE/A D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

FEM CANÇONS A L'ESCOLA: PROCÉS DE CREACIÓ, INTERPRETACIÓ I ENREGISTRAMENT DE CANÇONS PER L'ALUMNAT.

Noms dels alumnes: Mireia Andreu Prades i Juan Ortega Segarra

Nom del tutor de TFG: José María Peñalver Vilar

Àrea de coneixement: Música

Curs acadèmic: 2018/2019

ÍNDEX	Pàgines
1. Resum i paraules clau	2
2. Justificació de la temàtica triada	3
2.1. Objectius de la proposta educativa.	4
3. Context social	4
3.1. Característiques de l'alumnat	4
4. Revisió teòrica	5
4.1. Definició d'agrupació instrumental i vocal.	5
4.2. Tipus de veus	6
5. Estat de la qüestió	7
6. Projecte: "Fem cançons a l'escola: procés de creació, interpretació i enregistraments de cançons per l'alumnat"	9
6.1. Metodologia	9
6.1.1. Pedagogos musicals i els seus mètodes de treball	9
6.1.1.1. Kodaly	9
6.1.1.2. Orff	10
6.1.1.3. Willems	10
6.1.2. Metodologia aplicada	10
6.2. Proposta didàctica:	12
6.2.1. Crear la lletra de les cançons per l'alumnat.	12
6.2.2. Interpretar la cançó. Assajar.	13
6.2.3. El procés d'enregistrament.	16
6.3. Avaluació	18
6.3.1. Criteris d'avaluació i instruments d'avaluació	18
7. Conclusions	19
8. Bibliografia	20
9. Webgrafia	20
10. Annexos	22

1. RESUM I PARAULES CLAU

Actualment, podem observar en molts dels centres escolars la utilització de cançons populars en lloc de la clàssica sirena per avisar de l'inici i del final de l'horari escolar. Però alguns centres no es volen arriscar a usar aquest tipus de cançons a causa de les lleis de protecció d'autoria, que societats com la SGAE posen en pràctica i poden sancionar de manera econòmica als qui utilitzen aquestes cançons.

Després d'observar en el centre on hem realitzat les pràctiques que fan servir cançons de descàrrega i ús lliure i comprovar que no desperta cap motivació entre l'alumnat ni el personal docent, creem que utilitzar cançons creades per ells mateixos pot ser un recurs motivador i amb una finalitat molt útil per a l'escola, ja que evitaria problemes d'autoria i ajudaria a començar el dia amb més alegria. A part de tindre una finalitat útil per al col·legi, també ajudarà a poder treballar la música de manera pràctica abordant aspectes com: l'ús de les noves tecnologies aplicades a la música, ja que s'enregistraran les cançons en el mateix centre, emprant recursos com l'Audacity, microfonia...; impulsarà la creativitat i la improvisació en l'aula; i el treball cooperatiu, ja que serà el mateix alumnat qui farà les cançons. També es treballarà tant el cant com la pràctica musical amb distints instruments.

Tenint en compte el poc valor que la societat atorga, en general, a aquesta assignatura, creem que és una forma d'inculcar a l'alumnat la importància i la utilitat de la música en el nostre dia a dia.

Paraules clau: *Educació Primària, educació musical, noves tecnologies, creativitat*

Currently, we can observe in many of the school centers the usefulness of popular songs in the place of the classic bell to signal the changing of classes and the beginning and the end of the school day. However, some school centers do not want to risk using these types of songs, because there are copyright regulations that allow societies like SGAE to give out fees for using these songs.

During our practice, after observing the lack of motivation in the students and teachers to use songs other than the free downloaded songs between the changing of classes, we believe that the school would benefit from using songs that the students created themselves. We believe that this will help to motivate the students and has a very useful purpose for the school. Through the songs that the students made, they have been able to eliminate the problem the school had, in terms of song authorization, and has helped them to begin the day happier.

Apart from having a useful purpose for the school, the songs will help the students to practice music inside and outside the class. Recording the songs within the school will also teach the students about new technologies applying to music. Through the recording of the songs within the school and implementing resources, such as Audacity, Microphones..., it will prompt the creativity and improvisation in the class, and furthermore, encourage group work. We will also work on singing as much as musical practice with different instruments.

Taking into account the small value that society places on the subject of music, we believe that it is a way to instill in the students the importance and utility of music in our day to day.

Keywords: *Primary Education, musical education, new technologies, creativity*

2. JUSTIFICACIÓ DE LA TEMÀTICA TRIADA

En arribar al C.E.I.P. Gaetà Huguet per a realitzar el pràcticum II en menció en música, era desconegut per a nosaltres qualsevol falta que poguera tindre l'escola. En la primera setmana d'estada ens vam adonar de la necessitat que tenia el centre de tenir unes cançons pròpies que pogueren utilitzar lliurement sense arriscar-se a ser sancionats per les lleis d'autoria. Llavors, ens vam plantejar la idea que el mateix centre poguera tindre unes cançons que foren seues i així poder estalviar-se futurs problemes. Així doncs, vam decidir fer tres cançons per a poder ajustar-nos al màxim a les capacitats de cada grup d'alumnes, per la inviabilitat de fer una cançó per a cada curs.

Una vegada endinsats en el projecte ens vam adonar que aquest tenia més beneficis dels que pensàvem en un principi i amb el qual es podia treballar des de diversos àmbits i de manera interdisciplinària. Com per exemple, el simple fet d'utilitzar, en primer cicle, la lletra de les cançons per a treballar la lectoescriptura en valencià, així com valors com l'amistat, tema principal de la seua cançó; en el segon cicle han pogut treballar la conscienciació sobre el canvi climàtic i la cura que hem de tindre del nostre planeta, abordant així temes que es tracten en l'assignatura de ciències de la naturalesa; i en el tercer cicle han utilitzat la lletra per a fer anàlisi mètrica en l'assignatura de valencià, així com l'educació en valors per conscienciar-los que milloren cada dia per a trobar-se amb un futur millor.

Gràcies al gran interès que desperta en l'alumnat cantar de manera cooperativa, per la unió que pot arribar a representar per a aquests, la nostra proposta va encaminada cap a un model participatiu, integrador i cooperatiu, en el que l'alumnat és l'encarregat del seu propi procés d'aprenentatge musical basat en la creació d'una cançó.

Hem utilitzat diferents mètodes, com els de Willems o Kodály, per a aconseguir potenciar la capacitat de l'alumnat de crear i improvisar lletres de cançons, en l'àmbit educatiu per a despertar en ells i elles l'interés en el món de la creació, interpretació i enregistrament de cançons, millorant d'aquesta manera les seues competències artístiques.

2.1. Objectius de la proposta educativa.

Així doncs, el present treball té com a objectius:

- Conscienciar a l'alumnat de la importància de la música en el nostre dia a dia.
- Despertar un pensament crític a l'hora d'escriure les lletres de les cançons.
- Fomentar la pràctica tant vocal com instrumental en l'aula i fora de l'aula.
- Aprendre a enregistrar la part instrumental d'una cançó.
- Aprendre a enregistrar la part lírica d'una cançó.
- Familiaritzar-se amb els programes d'enregistrament i el material necessari per a dur-ho a terme.

3. CONTEXT SOCIAL

El C.E.I.P. Gaetà Huguet està situat en la ciutat de Castelló de la Plana, en un antic barri de la zona del centre de la ciutat. En concret, en l'avinguda Barcelona, núm. 6, on podem veure la seua porta principal.

Molt prop del centre es troba el parc Ribalta, símbol emblemàtic i pulmó de la nostra ciutat; i la pèrgola, un espai multifuncional tancat i de titularitat municipal on l'alumnat poden anar a fer activitats com la festa de fi de curs.

3.1. Característiques de l'alumnat

Pel que fa a l'alumnat d'aquesta escola té una edat compresa entre els 3 i els 12 anys, encara que alguns accedeixen a Educació Infantil amb 2 anys per complir-los abans de gener i altres tenen 13 anys pel fet d'haver repetit algun curs.

El C.E.I.P. Gaetà Huguet té 470 alumnes, dels quals 63 són estrangers i d'entre ells, 41 alumnes són de nacionalitat romanesa. Al voltant de 400 alumnes són els que estan cursant educació primària. En l'actualitat, la ràtio d'alumnes per classe està respectant-se en quasi tots els cursos, encara que s'està notant la disminució de la qualitat de les sessions per culpa de tenir més de 25 alumnes en alguns cursos de Primària.

La majoria dels immigrants són de procedència romanesa, però aquest alumnat és introduït immediatament en el protocol d'acollida. L'alumnat de procedència àrab necessita més temps per tal d'integrar-se a la cultura i a l'idioma, però com que són pocs alumnes no resulta difícil fer-ho.

Pel que fa a la diversitat funcional psíquica, hi ha 8 alumnes que van a l'aula específica de Comunicació i Llenguatge, que són integrats a temps parcial a les aules ordinàries, sobretot a les sessions de música i d'educació física. Tots ells són perfectament acceptats i tractats per la resta d'alumnat.

4. REVISIÓ TEÒRICA

La finalitat d'aquest projecte és que l'alumnat pugui conèixer el procés de creació d'una cançó així com totes les fases que aquest comprèn d'una manera pràctica, inclusiva i cooperativa. Entre les fases seguides per a dur a terme aquest projecte podem trobar: la creació d'una lletra, la composició de la part instrumental i l'enregistrament del resultat final.

D'altra banda també tenim en compte que la nostra finalitat és, com bé diuen Kodály i Ward, potenciar el desenvolupament evolutiu de l'alumnat físicament, psicològicament, socialment i emocionalment.

4.1. Definició d'agrupació instrumental i vocal.

Encara que la nostra finalitat no és crear un cor ni una banda escolar, cert és que en algun moment del procés, pot ser l'alumnat ha funcionat com a tal, com per exemple, a l'hora d'assajar la lletra de la cançó ho hem fet en formació de cor pel fet que a l'hora d'enregistrar ho han fet en petites agrupacions donant un resultat final semblant a un cor, i volem que s'acostumaren a escoltar-se en grup.

Aquests autors ens confirmen que cantar en un cor es una manera de motivar, integrar i desenvolupar habilitats i competències musicals, com ara l'audició i l'expressió, per als xiquets i xiquetes. També ajuda a millorar els hàbits de comportament, perseverància, a més de valors com el respecte, la col·laboració i l'autocrítica. Pel que entenem que dintre d'una agrupació coral no sols es desenvoluparan aptituds musicals, sino que es possible ampliar els beneficis de l'alumnat a altres àmbits. (Amato, 2017: 75-96 i Bedoya, 2010: 41-44)

Un coro es un conjunto de personas que cantan a la vez una pieza musical y se puede clasificar de diversos modos tomando en cuenta su disposición y participantes. Una de estas clasificaciones es la que los diferencia como coros infantiles, femeninos, masculinos o mixtos. Esta clasificación responde a la distinción que se establece según las cualidades de las voces y, cuando se hace referencia a un coro mixto, se está tomando en cuenta que esté compuesto por adultos de ambos sexos. (Gallardo, 2011: 141-148)

Pel que fa a la part instrumental, encara que hem enregistrat de manera individual cada un dels instruments, els assaigs els hem fet de manera grupal com si fóra una banda escolar, donant una sensació de conjunt instrumental en la mostra enregistrada que dona lloc al producte final.

Aquests autors relacionen les agrupacions musicals amb el rendiment escolar, remarcant els beneficis que aquestes aporten a la formació musical i personal des d'una vessant psicològica. (Bermell i Brull, 2006: 33-49)

En canvi, Lyons investiga com la realització d'activitats musicals, com la participació en agrupacions vocals i instrumentals incrementa l'interés de l'alumnat a participar en l'assignatura de música, millora la seua actitud cap a aquesta i augmenta la seua comprensió dels conceptes musicals. (Lyons, 2004)

Llegir aquests autors ens confirma que la percepció que el treball en un conjunt instrumental pot constituir una eina eficaç per a incrementar la motivació dels alumnes cap a la pràctica instrumental.

4.2. Tipus de veus

En general, tot l'alumnat es troba dintre de la tessitura de veus blanques. Sols ens hem trobat amb 3 alumnes de 6é als qui els ha canviat ja la veu i la tenen un poc més greu que la resta de companys.

Se denomina voz blanca o voz infantil a la voz musical de los niños y niñas antes de su pubertad. Una laringe infantil es más corta que la de una mujer, y mucho más que la de un varón, por lo que las voces blancas son muy agudas. Por lo general, la tesitura de un niño es mucho menor que la de un adulto, una octava frente a dos. Además de por su tesitura aguda y poco extensa, las voces infantiles se distinguen por no estar desarrolladas musicalmente, y no tener, por tanto, la riqueza tímbrica de la de un adulto, y carecer de vibrato: la ausencia de «color» es lo que hace que se denominen «voces blancas» (Camino de música, 2012)

D'altra banda cal destacar el gran nombre d'alumnat amb disfonia que hi ha al C.E.I.P Gaetà Huguet. Hem treballat amb ells la respiració diafragmàtica, amb exercicis pràctics com per exemple, amb l'ajuda d'un company/a o pel mestre/a que exercís pressió als múscles per tal que l'alumnat amb la disfonia se li dificulte fer la respiració pulmonar i ajude a fer-la diafragmàtica, per tal de millorar la seua condició a l'hora de cantar i que puguem emetre d'aquesta manera millor la seua veu. A més, l'especialista d'audició i llenguatge treballa diàriament amb ells utilitzant les lletres de les cançons i enregistraments bàsics fets per nosaltres, com a mestres de música, per seguir treballant-les amb la melodia adequada.

5. ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Aquest projecte consisteix a fer què cada cicle d'educació primària del C.E.I.P. Gaetà Huguet componga la lletra d'una cançó, a la qual els especialistes de la matèria li posaran música. La idea principal és que l'alumnat enregistre aquesta cançó amb la finalitat que el centre pugui utilitzar-la lliurement.

Creem que amb aquest projecte els alumnes desenvoluparan la seua creativitat perquè hauran d'escriure la part lírica de les cançons i, a més a més, hauran de tenir en compte tant la pulsació com el ritme de la música, de manera que treballaran implícitament capacitats del currículum de música en educació primària.

Es treballarà tant el cant com la interpretació instrumental, ja que d'una banda interpretaran les cançons amb la seua pròpia veu. I, d'altra banda, aprofitant que hi ha molts alumnes que toquen instruments com la trompeta, el saxo, la viola... Ajudaran amb els seus coneixements musicals a enriquir les composicions.

També s'abordaran diferents àmbits com són les noves tecnologies amb l'ús de diferents eines per a l'enregistrament del producte final.

El que es pretén és que l'alumnat siga capaç de crear les seues pròpies cançons, i amb això fomentar la creativitat, l'autoestima (ja que si cada u crea una frase, tots tenen la mateixa importància) i, a més a més, que vegem la música des d'un altre punt de vista que no sol ser l'habitual (llibre, flauta...). Que aprenguen a valorar l'oportunitat de poder realitzar un projecte com aquest, ja que poques vegades se'ls presentarà l'ocasió de poder crear una cançó amb els seus companys i poder enregistrar-la i tindre-la de record per a sempre.

“La música fomenta la creatividad y la imaginación en los niños y ayuda a desarrollar su percepción rítmica y su capacidad de control. Además, según algunos estudios, la enseñanza musical contribuye a mejorar los resultados académicos y a desarrollar las competencias básicas en los alumnos de Primaria.” (Aula Planeta, 2019)

Arreu d'Espanya hi ha una gran varietat de projectes a través d'escoles que tenen com a objectiu principal algun dels aspectes del projecte que nosaltres plantejem, però no hem trobat cap que compregui totes les fases que comporta el procés de creació, interpretació i enregistrament d'una cançó, i amb un ventall tan ampli d'edat. Alguns dels projectes que hem trobat són:

- CEIP San Francisco de Asís Alacant (Informática Profesional, 2019):

El projecte d'aquesta escola consisteix en el fet que el mateix professorat són qui creen la lletra de les cançons perquè, posteriorment, l'alumnat les enregistre amb la música creada amb MIDI pels especialistes de música.

- Colegio Educrea de Villalbilla Madrid (Bilingüe Educrea, 2017):

En aquest col·legi van fer un projecte per a la Comissió Europea de la Natura i la Biodiversitat “Natura 2000” en el qual els alumnes de l'E.S.O. van crear la cançó i la van enregistrar per a utilitzar-la com a cançó oficial de la “Red Natura”. És el projecte que més es pot parèixer al nostre, però es va fer amb alumnat de l'E.S.O. i en el procés d'enregistrament els instruments no són tocats per l'alumnat.

- CRA Palancia-Mijares (Cra Palancia-Mijares, 2014):

El CRA Palancia-Mijares presenta el videoclip d'una cançó. Per a fer la cançó l'alumnat ha creat la lletra i part de la música, encara que no realitza l'enregistrament per complet l'alumnat.

- El rap “Xip Xap” CEIP Torreblanca:

En el C.E.I.P. de Torreblanca es va portar a terme el següent projecte: El mestre de música va compondre un rap el qual van cantar els alumnes la base instrumental del qual està fet amb un teclat MIDI. L'estructura és molt senzilla, el mestre canta una part i els alumnes la repeteixen. La finalitat d'aquesta cançó és posar-la per megafonia els dies de pluja perquè l'alumnat sàpiga que no es pot eixir al pati.

- Projecte de “La Movida Madrileña” de la Universitat Jaume I

“La canción es el modo más sencillo para iniciarse en el canto y, en este proyecto, la “movida” constituyó el recurso inminentemente motivador para que nuestros maestros generalistas, que no tenían la espontaneidad, el hábito o la experiencia, lo viviesen y lo practicasen.

Pretendimos que la canción popular contemporánea fuese el ejemplo y la síntesis de tres formas simultáneas de expresión: verbal, musical y corporal (Peñalver, 2019: 32)

En aquest projecte, es demana a l'alumnat que agafe una cançó de l'època de "La Movida Madrileña" i que li canvie la lletra perquè tinga a veure amb l'educació. A més, han d'interpretar de manera instrumental (dintre de les possibilitats de l'alumnat) la cançó triada, i després enregistrar la cançó en una mena de "videoclip". Potser, aquest projecte és el que més aspectes comprén dels que nosaltres proposem.

6. PROJECTE: "FEM CANÇONS A L'ESCOLA: PROCÉS DE CREACIÓ, INTERPRETACIÓ I ENREGISTRAMENTS DE CANÇONS PER L'ALUMNAT"

El nostre projecte consisteix a fer que l'alumnat de primària siga capaç de crear les seues pròpies cançons, que sàpiguen interpretar-les i que s'inicien en el procés d'enregistrament perquè quede constància del treball realitzat.

A més a més, volem que aprenguen a valorar la música i que vegem l'assignatura de música des d'un altre punt de vista més dinàmic que el convencional.

6.1. Metodologia

Per a dur a terme aquest projecte ens hem basat en els aspectes que ens han paregut més importants de cadascun dels següents autors:

6.1.1. Pedagogos musicals i els seus mètodes de treball

6.1.1.1. Kodaly

"[...]El método de educación musical que Kodály ideó, tiene como base la convicción de que las capacidades del niño maduran y se desarrollan junto al conocimiento de los cantos de tradición oral de su país, repertorio que define "lengua materna musical".

Su método parte del principio de que "la música no se entiende como entidad abstracta (solfeo en el plan antiguo), sino vinculada a los elementos que la producen (voz e instrumento)"[...] (Almarche, 2012)

Aquest autor considera que és en l'exercici musical actiu on es troba la vertadera educació musical, així com en la participació en activitats musicals, per poder desenvolupar les facultats de l'alumnat. També considera que l'educació musical s'ha d'implantar des de la primera infància.

La metodologia de Kodály rep una gran importància gràcies a la creació d'una base tant en l'àmbit social, musical com cultural, i a què enfoca objectius i continguts que pot assolir l'alumnat. A part de demanar l'atenció dels estudiants, també precisa que el professorat tinga una bona formació.

6.1.1.2.Orff

D'aquest autor ens resulta molt interessant que considera que s'ha de treballar de manera conjunta el ritme, la paraula i el moviment, que en el nostre projecte és la base per a poder dur-lo a terme.

Orff remarca la importància que té la llengua materna i la paraula per a vincular els ritmes. Cal ressaltar que Orff realitza un treball de ritme, paraula, melodia, harmonia i la seua interpretació instrumental i vocal de manera conjunta. (Pascual, 2010: 210)

6.1.1.3.Willems

“Si no es posible hacer improvisación armónica con los jóvenes, sí se puede, al contrario, brindarles bases auditivas vivas; las improvisaciones rítmicas y melódicas que son capaces de realizar –y hacen, en general, con mucho placer- establecen los fundamentos de una vida musical verdadera que, en forma automática, ayudarán a la improvisación.” (Willems, 1981: 132)

Podem dir que aquest mètode emana que l'educació musical precisa de la participació de tota la comunitat educativa. Es tracta d'un mètode actiu, del qual a partir d'aquesta metodologia es pot ensenyar la música d'una manera més pràctica, i per tant més amena. No es tracta sols d'ensenyar música, sinó d'educar amb i per a la música.

6.1.2. Metodologia aplicada

Pel que fa a la metodologia aplicada en l'aula per a dur a terme aquest projecte, podem dir que els principis metodològics són:

- El ritme: hem treballat el ritme de les lletres de les cançons amb l'alumnat marcant el tempo amb un pandero.
- Afinació: hem treballat l'afinació de les cançons fent servir la imitació de sons.
- Temàtica donada: hem seqüenciat cada cançó amb una temàtica transversal.
- Mostra d'instruments: hem creat expectació entre l'alumnat amb la prèvia mostra dels instruments en l'aula.
- Enregistraments: hem conciençiat a l'alumnat de la importància del material per a enregistrar.

- Procediment d'enregistrar: hem treballat el procediment d'enregistraments per a conscienciar a l'alumnat del treball que comporta crear una cançó.

Per a posar en pràctica aquest treball hem fet servir la següent metodologia:

Per a despertar la motivació entre l'alumnat, hem donat temàtiques diferents per a cada dos cursos, cada una dedicada a un tema transversal del nostre dia a dia. D'aquesta manera, hem despertat el sentit crític de l'alumnat cap a temes importants com poden ser les emocions, la cura del medi ambient i el seu futur. L'alumnat ha mostrat exaltació al saber què anaven a fer en aquest projecte.

Per posar en pràctica la creativitat dels alumnes hem potenciat aspectes com: intuïció, imaginació, riquesa d'idees, inventiva i originalitat (Peñalver, 2013: 3)

Seguidament hem demanat que l'alumnat que tocava algun instrument el duiguera a classe de música i que el mostrara a la resta de companys i companyes. Els i les alumnes músics han fet la funció de mestre per tal d'ensenyar com és el seu instrument, quines parts té, de quin material està fet, com es fan les notes, com s'ha de tirar l'aire... Es va fer servir la tutoria entre iguals per a millorar el seu aprenentatge i la seua motivació cap a l'assignatura de música. Fet que ha donat peu a una lletra de la cançó molt original i amb molts sentiments.

Per a treballar el ritme de les cançons les hem recitat en l'aula marcant el tempo amb un pandero, per tal que l'alumnat aprenguera a medir bé les paraules de la cançó en cada temps. Si l'alumnat no ho fa de manera correcta, s'intenta aïllar el problema i es demana que ho fage sol amb companyia del professorat, fins que aconsegueix fer-ho correctament. Per tal de treballar en l'aula l'afinació de la melodia de les cançons hem utilitzat l'aprenentatge per imitació, sent els docents de música qui canten per a que l'alumnat pugui imitar el que han escoltat. Si no ho aconsegueix, el professorat desglossa les notes de la melodia per a cantar-ho més lentament per a que ho escolte millor. Amb dos alumnes de 6è hem hagut de provar la seua tessitura ja que no poden arribar a cantar les notes més agudes, la solució ha sigut que canten amb octava baixa per a que se'ls acoble millor la tessitura. S'ha treballat amb constància, ja que s'ha fet durant 5 setmanes en els primers 10 minuts de la sessió de música.

Per a fer els enregistraments, hem utilitzat també la imitació, ja que cada alumne ha disposat d'uns auriculars on escolten una mostra de la cançó enregistrada pel professorat de música per tal d'imitar la melodia com s'ha treballat en les sessions. A més a més, escolten també un metrònom per a seguir el tempo treballat a classe amb el pandero.

En el procés d'enregistraments, un dels dos docents era l'encarregat de posar en funcionament el programa per a enregistrar (Audacity), i l'altre es posava uns auriculars com

l'alumnat i ajudava i guiava als xiquets/es per a que començaren a cantar on tocava, a mode de director. S'ha enregistrat per parts, de manera que si hi havia algun error sols s'havia de repetir aquesta part i no tota la cançó.

6.2. Proposta didàctica:

◆ TEMPORALITZACIÓ:

FEBRER DE 2019						
DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

MARÇ DE 2019						
DL	DT	DC	DJ	DV	DS	DG
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ESCRIUEN LES LLETRES DE LES CANÇONS (PAS 1)

CREEN/CREEM LES LLETRES DE LES CANÇONS

CREACIÓ DE LA MÚSICA PER PART DELS DOCENTS

- 19 DE MARÇ - FESTIU: SANT JOSEP (DIA DEL PARE)
- DEL 23 AL 31 DE MARÇ - FESTES DE LA MAGDALENA

ASSAGEM LES CANÇONS EN L'AULA

ABRIL DE 2019						
DL	DM	DM	DJ	DV	DS	DG
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

- DEL 18 AL 29 D'ABRIL: SETMANA SANTA (PASQUA)

ASSAGEM LES CANÇONS EN L'AULA

MAIG DE 2019						
DL	DM	DC	DJ	DV	DS	DG
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

- 1 DE MAIG - FESTIU: DIA DE LA MARE

ENREGISTREM LA PART INSTRUMENTAL

ENREGISTREM LA PART VOCAL

6.2.1. Crear la lletra de les cançons per l'alumnat.

◆ ELABORACIÓ DE LA LLETRA

Per a elaborar la lletra de les cançons vam seguir els següents passos:

1) Donar la temàtica a l'alumnat (Annex)

Abans de donar mig full a cada alumne/a perquè escriguera una part de la lletra de la cançó, els vam donar una temàtica sobre la qual havien de reflexionar i sobre la qual tenien total llibertat per a escriure. La cançó de primer i segon tractaria sobre l'amistat; la de tercer i quart sobre què canviarien del món perquè fora un món millor; i la de cinqué i sisé sobre com creuen que serà el seu futur? Voleu que siga així? Voleu que canvie alguna cosa?

Una variant d'aquesta activitat podria ser que l'alumnat debatera la temàtica de la cançó, però en el format d'aquest projecte vam considerar que la millor manera a procedir per a l'elecció del tema del que tractarien les cançons era elegir-lo nosaltres mateix.

Aquesta part de l'activitat la vam fer en la setmana del 4 al 8 de febrer en les sessions de l'assignatura de música.

2) Elaborar la lletra (Annex)

Per tal d'elaborar la lletra vam seguir unes pautes diferents per a cada cançó, perquè no és el mateix treballar amb els més menuts que amb els més grans.

Per a fer la lletra de la cançó de primer i segon, el professorat vam seleccionar aquelles frases o textos que havien redactat els i les alumnes que tenien frases més significatives i les vam copiar en la pissarra per tal que l'alumnat ens ajudara a escriure la tornada. Una vegada vam tindre la tornada elaborada, vam continuar escrivint la resta de la cançó tenint en compte que havia de tenir una concordança amb la tornada ja escrita.

Per a fer la lletra de la cançó de tercer i quart vam procedir d'una manera molt semblant a l'anterior, però aquesta vegada vam deixar que l'alumnat creara la tornada per ells mateixos, i érem el professorat qui ajudavem en el moment que ho necessitaven. La resta de la cançó la vam acabar d'escriure els mestres.

Per últim, per a elaborar la lletra de cinqué i sisé vam demanar a l'alumnat que amb el que ells havien escrit prèviament, escrigueren un rap. Abans, el professorat havíem seleccionat aquells escrits que tenien temes significatius i frases amb molt de significat. La resta de la cançó la vam escriure els mestres.

6.2.2. Interpretar la cançó. Assajar.

◆ ELABORACIÓ DE LA MÚSICA (Annex)

Per a posar música a les lletres creades per l'alumnat d'educació primària i el professorat de música, vam ser nosaltres qui vam procedir a fer-ho, donat que l'alumnat en 2

mesos no té el suficient coneixement d'harmonia i de composició per a poder compondre una cançó. Encara que pensem que si es poguera iniciar aquest projecte en setembre, l'alumnat de cinqué i sisé podria escriure una cançó d'harmonia senzilla al finalitzar el curs.

Per aquesta raó vam procedir el professorat de música a crear les melodies per a les lletres fetes prèviament. La manera de crear les melodies va ser amb una guitarra, un ukelele i un teclat.

- ◆ PARTITURES (notación musical) (Annex)

Una vegada vam tindre les cançons acabades vam procedir a crear les partitures per a l'alumnat que toca instruments fora de l'escola (acadèmies de música, escoles de música i conservatori) perquè interpretaren i enregistraren la part instrumental de les cançons.

Aquesta activitat també la podrien fer els i les alumnes (sobretot els que ho interpretaran després) si es tinguera més temps per a poder explicar els aspectes més bàsics de la composició. A més a més, d'aquesta manera l'alumnat coneix les seues pròpies limitacions, per tant, pensem que és una gran ventaja.

L'aplicació que vam utilitzar és gratuïta i es diu "Musescore". Aquesta aplicació serveix per a crear les partitures i les partícules, i es pot escoltar en format MIDI el que s'ha compost. Una vegada vam tindre les partitures compostes les vam utilitzar, reproduint-les amb aquest programa, per a poder assajar amb l'alumnat amb les melodies que escoltaran quan la cançó estiga completament enregistrada.

Per a la cançó de primer i segon vam fer partícules per a: ukelele, trombó, trompeta, viola, clarinet, flauta i percussió. Per a la de tercer i quart les partícules les vam fer per a: guitarra, trombó, dos trompetes, viola i percussió. I per a la de cinqué i sisé les vam fer per a: guitarra, clarinet, saxòfon tenor, trompetes i percussió.

Cal destacar els i les alumnes del C.E.I.P. Gaetà Huguet que estudien música fora de l'escola i que tenen moltes ganes de seguir aprenent, sent de quart de primària una xiqueta que toca la flauta travessera (que ha enregistrat la cançó de primer i segon i en la de tercer i quart) i un xiquet que toca la trompeta (que ha enregistrat la cançó de tercer i quart). En cinqué de primària hi ha una alumna que toca la trompeta i que cursa 3r del grau elemental en el conservatori "Mestre Tàrraga" (que ha enregistrat la cançó de tercer i quart i en la de cinqué i sisé). I en sisé hi ha un alumne que toca el clarinet i que cursa 4t del grau elemental en el conservatori "Mestre Tàrraga" (que ha enregistrat la cançó de primer i segon i la de cinqué i sisé); un alumne que toca la trompeta i que cursa 4t del grau elemental en el

conservatori “Mestre Tàrraga” (que ha enregistrat la cançó de primer i segon i la de cinqué i sisé); una alumna que toca la viola que cursa 2n de grau elemental al conservatori “Mestre Tàrraga” (que ha enregistrat la cançó de primer i segon i la de tercer i quart); un alumne que toca el trombó i que cursa 4t del grau elemental en l’escola de música d’Almassora (que ha enregistrat les tres cançons); i, per últim, una alumna que toca el saxòfon tenor i que estudia en l’escola de música del seu poble (que ha enregistrat la cançó de cinqué i sisé).

També cal destacar que hem sigut el professorat qui hem enregistrat la part instrumental amb la guitarra, l’ukelele i la percussió. Per a la percussió hem utilitzat una bateria electrònica perquè d’aquesta manera era més fàcil realitzar l’enregistrament.

◆ ASSAJAR

Per tal d’assajar les cançons perquè a l’hora de fer els enregistraments no hi haguera dubtes, hem realitzat assajos del 4 de març fins al 17 d’abril, tenint en compte que el 19 de març va ser festiu per ser el dia del pare (Sant Josep) i que del 23 al 31 de març van ser les festes de la Magdalena.

Els assajos s’han realitzat a les hores de les sessions de l’assignatura de música durant els primers 10 minuts d’aquestes.

La manera de procedir per a fer aquests assajos ha sigut:

- Col·locar als alumnes en forma de semicercle (formació de cor) per tal que s’acostumaren a aquesta formació per a l’hora de l’enregistrament.
- En un primer moment assajàvem tocant nosaltres l’ukelele (en la cançó de primer i segon) o la guitarra (en les cançons de tercer i quart i cinqué i sisé). Posteriorment, utilitzàvem els MIDI de “Muscore”, anomenats anteriorment.
- Els docents cantàvem amb l’alumnat per tal que ells imitaren el que nosaltres estàvem cantant, és a dir, aprenien a cantar per imitació de sons.

Cal destacar que tenim un alumne en segon de primària que duu un implante co-clear (annex), ja que és sord de naixement. La manera de procedir amb aquest alumne ha sigut pràcticament la mateixa que amb la resta. L’alumne té una emissora amb un micròfon sense fil connectada a l’implante que es col·loca el professorat que està impartint la classe prop de la boca perquè d’aquesta manera ell et sent directament i evita molt de so ambient, que és molest per a ell. Per tant, quan assajàvem les cançons procuràvem que un dels dos duiguera l’emissora per tal que l’alumne ens sentira directament. A més a més, la mestra d’audició i llenguatge ha treballat molt amb ell la pronunciació de les paraules de la lletra de la cançó i l’han estat cantant ells sols amb un enregistrament dels mestres de música de la cançó de primer i segon.

Per a assajar la part instrumental, hem quedat amb l'alumnat que tocaven instruments de 12:30h a 13:30h (fora de l'horari de classe, però donat que en aquesta escola es queden la gran majoria d'alumnat al menjador, hem pogut aprofitar aquestes hores). En aquests assajos hem procedit a fer-los ubicant a l'alumnat en formació de banda.

Hem considerat aquesta disposició és la més correcta per a assajar per la concordància amb les melodies a interpretar.

6.2.3.El procés d'enregistrament.

Per a fer els enregistraments hem hagut d'organitzar molt bé el temps, perquè de no ser així no ho haguérem pogut fer pel fet que són un total de 400 alumnes els qui han fet aquesta activitat.

Els enregistraments s'han realitzat al magatzem que es troba al soterrani. Vam decidir fer-ho en aquest espai perquè era el lloc on menys soroll ambient s'escoltava i, per tant, era el lloc idoni per a fer enregistraments.

◆ Com s'han enregistrat les cançons?

El material que hem utilitzat per a fer aquest projecte és: un ordinador portàtil, una targeta de so, 6 auriculars, un peu de micròfon, un micròfon, i cablejat per a poder connectar-ho tot.

Per a registrar la part instrumental s'ha realitzat de manera individual, perquè d'aquesta manera el resultat era millor que de manera conjunta. Vam estructurar cada dues hores, enregistràvem amb un alumne/a la part instrumental corresponent. Cal destacar que no amb tots ens va costar el mateix, ja que alguns tenen més experiència que altres tocant i no es posaven tan nerviosos a l'hora d'enregistrar, i per tant el procés era prou més àgil.

Pel que fa a la part vocal, hem considerat que havien d'enregistrar les cançons tot l'alumnat de l'escola, ja que no volíem discriminar a ningú, perquè la finalitat d'aquest projecte és que aprenguen com és tot el procés de creació, interpretació i enregistrament de cançons, no que aprenguen a cantar correctament. Sí que s'ha intentat treballar l'afinació, però aquesta no ha sigut la principal finalitat.

Per això, la manera de procedir per als enregistraments de la part vocal ha sigut molt organitzada i cada 15 o 20 minuts baixaven a enregistrar un grup de 4, 5 o 6 alumnes de la mateixa classe.

◆ Cronograma d'enregistraments:

MAIG											
		1	2	3	4	5					
			9:00-11:00: Flauta 4t 11:30 - 13:30: Trompeta 4t 15:30 - 17:00: Trompeta 5é	9:00-11:00: Trompeta 6é 11:30 - 13:30: Clarinet 6é 15:30 - 17:00: Viola 6é							
6	7	8	9	10	11	12					
9:00-11:00: Saxo Tenor 11:30 - 13:30: Trombó 6é 15:30 - 17:00: Acabar trombó 6é	9:00-11:00: 5 grups de 1rA 11:30 - 13:30: 5 grups de 1rB 15:30 - 17:00: 5 grups de 2nA	9:00-11:00: 5 grups de 2nB 11:30 - 13:30: 5 grups de 3rA 15:30 - 17:00: 5 grups de 3rB + alumna CiL	9:00-11:00: 6 grups de 4tA 11:30 - 13:30: 5 grups de 4tB 15:30 - 17:00: 5 grups de 5èA	9:00-11:00: 5 grups de 5èB 11:30 - 13:30: 5 grups de 5è C 15:30 - 17:00: 6 grups de 6èA							
13	14	15	16	17	18	19					
9:00-11:00: 6 grups de 6èB + alumne CiL 11:30 - 17:00: Enregistrar instruments professorat	9:00 - 11:00: Enregistrar rap 5è i 6è										

ENREGISTRAMENT DE LA PART INSTRUMENTAL

ENREGISTRAMENT DE LA PART VOCAL DE LES CANÇONS

◆ Què es pretén fer amb els enregistraments?

La principal finalitat dels enregistraments és que el C.E.I.P. Gaetà Huguet tinga cançons pròpies perquè les pugui utilitzar sense tindre cap risc a què sancionen a l'escola de manera econòmica per temes de protecció d'autoria.

A més a més, cada alumne i alumna que ha participat en el projecte obtindrà una còpia de la cançó en la qual apareix cantant i/o tocant (o ambdues coses) perquè tinga un record per a sempre de què en l'escola van enregistrar una cançó feta per ells.

6.3. Avaluació

6.3.1. Criteris d'avaluació i instruments d'avaluació

Per a avaluar el procediment de creació, interpretació i enregistrament de les cançons hem seguit els següents criteris d'avaluació:

CRITERI	1	2	3	4	5
L'alumne/a és conscient de la importància de la música en el dia a dia.					
L'alumne/a té un pensament crític a l'hora d'escriure les lletres de les cançons.					
L'alumne/a mostra una actitud participativa i motivada a l'hora d'escriure les lletres de les cançons.					
L'alumne/a practica vocalment la cançó en l'aula.					
L'alumne/a practica vocalment la cançó fora de l'aula.					
L'alumne/a practica la part instrumental en casa. *					
L'alumne/a ha après el procediment d'enregistrar la part instrumental d'una cançó. *					
L'alumne/a ha après el procediment d'enregistrar la part vocal d'una cançó.					
L'alumne/a s'ha familiaritzat amb els programes d'enregistrament utilitzats i el material necessari per a dur-ho a terme (vocabulari).					
L'alumne/a mostra una actitud participativa a l'hora d'enregistrar les cançons.					

* Sols l'alumnat que toca instruments fora de l'escola i que ha d'enregistrar part instrumental de la cançó.

7. CONCLUSIONS

Creem que aquest projecte ha sigut molt gratificant tant per a l'alumnat com per al professorat i podem dir que els i les estudiants han gaudit molt fent el projecte i ha motivat el seu interès cap a l'assignatura de música.

La primera conclusió que hem pogut comprovar és que fer aquest projecte comporta un ritme de treball elevat, ja que enregistrar les veus de 400 alumnes és costós pel temps que se li ha de dedicar. Creem que tenint el material necessari (una targeta de so amb més entrades, auriculars per a 25-30 alumnes...) es podria agilitzar la feina, ja que en una sessió es podria enregistrar a una classe sencera, quan a nosaltres ens ha costat prou més.

A més a més, un mestre/a sol no podria dur aquest projecte a terme tal com l'hem plantejat nosaltres, però sí que podria fer-lo adaptant la quantitat d'alumnes, és a dir, limitant-lo sols a un curs, elegir de cada curs als més avançats en l'assignatura... Quelcom que poguera dinamitzar aquesta activitat.

Per a dur a terme aquest projecte, és necessari que el professorat de música tinga coneixements bàsics per a poder enregistrar les cançons, conèixer els diferents programes que hem utilitzat tant per a enregistrar com per a crear les partitures i partícels. I a més, també precisa que tinga uns coneixements de composició per a poder instrumentar les cançons composades.

Els xiquets sí que han après com és el procediment de creació d'una cançó, no han après a enregistrar-les però sí que coneixen el procés que s'ha de seguir i estan totalment familiaritzats amb el vocabulari necessari. Han pres consciència de la importància de la música en el seu dia a dia. Han desenvolupat el seu pensament crític i la seua imaginació a l'hora d'escriure les lletres de les cançons, ja que encara que la temàtica sí que estiguera donada van tenir total llibertat per a escriure el que volgueren, i creem que aquest fet va ser el que va donar peu a frases originals com les que hem aconseguit.

8. BIBLIOGRAFIA

Amato (2007) O canto coral como prática sócio-cultural e educativo-musical. *Opus Goiânia*, 13 (2007), pp. 75-96

Bedoya (2010) El canto coral en la educación secundaria obligatoria. *Brotos*, 7 (2010), pp. 41-44

Bermell, M. A., & Alonso, V. (2006). Las agrupaciones musicales como reforzadores del rendimiento musical. *Música y Educación*, 66, 33-49.

Gallardo, (2011) Gestualidad y música coral, Trilogía. *Ciencia, Tecnología y Sociedad*, 5 (2011), pp. 141-148

Pascual, M.P. (2010). *Didáctica de la música para primaria, 2a Ed.* Pearson Educación, Madrid.

Peñalver, J.M. (2010): "El valor humano de la improvisación musical y su influencia en el desarrollo de los temas transversales en la educación obligatoria española" en *Revista EL ARTISTA*, no 7, pp. 152-164.

Peñalver, J.M. (2013): "Análisis de la práctica de la improvisación musical en las distintas metodologías: características y criterios de clasificación." En *Revista Artseduca*, nº 4, pp 74-85.

Peñalver Vilar, J. M. (2019). Música popular contemporánea y educación en valores: La movida madrileña en el Grado de Maestro de Educación Primaria DEDiCA. *REVISTA DE EDUCAÇÃO E HUMANIDADES*, 15, 29-42. DOI: 10.30827/dreh.v0i15.7365

9. WEBGRAFIA

Almarche, M. (2012) Super User. Método Kodaly. Educamus. Recuperat de <http://www.educamus.es/index.php/metodo-kodaly>

AulaPlaneta (03/05/2014). Cinco recursos para animar a tus alumnos a componer sus propios temas musicales. Recuperat de <http://www.aulaplaneta.com/2014/05/05/recursos-tic/cinco-recursos-para-animar-tus-alumnos-componer-sus-propios-temas-musicales/>

Carmen Carrillo Aguilera, C. C. A. (2017, 16 febrero). El conjunto instrumental Orff como dinamizador de la motivación en alumnos de Educación Secundaria | Carrillo Aguilera | Revista Electrónica de LEEME. Recuperado 22 mayo, 2019, de <https://ojs.uv.es/index.php/LEEME/article/view/9780/9213>

C.C. Bilingüe Educrea El Mirador (2017). Activa Red Natura 2000, Objetivo Cumplido. Villalbilla (Madrid), España. C.C. Bilingüe Educrea El Mirador de Villalbilla. Recuperat de <http://www.colegioeducrea.com/>

CIE INFORMÁTICA PROFESIONAL (2019). ¡Estudio de grabación! Grabamos un CD de Audio. Alacant, España: Colegio San Francisco de Asís de Dolores. Recuperat de <http://sanfran.paramicole.com/?p=2431>

Cra Palancia - Mijares (2014). No sin la música. Montanejos, Montán, Jérica i Caudiel (Comunitat Valenciana), España. Recuperat de https://www.youtube.com/watch?v=QP1P_a-B2M0o

Las agrupaciones corales como estrategia de formación de competencias para trabajo en equipo en las organizaciones: una perspectiva comparativa. (2015, 1 enero). Recuperado 22 mayo, 2019, de <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2215910X15000142>

Lyons, M. (2004) The effects of additional enrichment activities on students: improving attitudes and learning in music. Tesis de Máster. Iowa: University of Graceland. Recuperado 22 mayo, 2019, de <https://ojs.uv.es/index.php/LEEME/article/view/9780/9213>

MUSICA CLASICA PARA VOCES BLANCAS. (2012, 30 abril). Recuperado 22 mayo, 2019, de <https://caminodemusica.com/sin-categoria/musica-clasica-para-voces-blancas?cn-reloaded=1>

Willems, Edgar (1981) El valor humano de la educación musical, Ed. Paidós, Barcelona, p 132. Recuperat de http://sonograma.org/2011/01/el-valor-humano-d-la-improvisacion-musical/#_ftn1

10. ANNEXOS

L' AMISTAT

Mr B

- L'amistat és estimar als amics. L'amistat és ajudar als amics.
L'amistat és treballar junts. L'amistat és cuidar als amics. (Alma)
- L'amor. Estar en els amics. Estar alegre. Ser feliç. (Aloma).
- Perquè me consolien. Perquè juguem en mi. Perquè m'ajuden. Amor (Martí).

Mr A

- Per a mi l'amistat és estar amb els meus amics, ajudar als meus amics, compartir coses. Passar-m'ho bé amb els amics. No abraçar (Axel).
- Compartir amb qui tens al costat (Naira).
- Portar-me bé en els amics (Leire G.).
- Regalar. (Elena).
- Compartir amb els xiquets (Pablo).
- Amor (Nekane).
- Coses bones. Jugar amb els amics. Germà / germana.
- L'alegria. (cuidar els amics (Iker)).
- Estimar a tota la gent. (Nicolás).
- Els abraços regalar (Louane).

L'AMISTAT

2ºA

- Amar als amics, que siguin simpàtics i amistosos. (David).
- Són amables i tenen bon cor els amics. (Rogge).
- Els amics estan per a ajudar-se (Lucia).
- Portar-se bé amb tot el món és com tindre milions d'amics. (Noelia).
- L'amistat és l'amor, la pau, ser amables, ser bons (Mar).
- Els amics s'ajuden (Lleob).
- Els amics s'han de respectar. (Lucas).
- Els amics han de ser bones persones (Dani).
- Voler i ser jutjat. (Marta R.).
- Tindre passió, amor, amistat. (Ainhoa).
- Que siguin amables (Shaily).

2ºB

- La amistat es ajudar ~~el~~ ^{contarnos} ~~contando~~ secrets (_____)
- L'amistat és amor i carino. I disfrutar amb els amics (Lara)
- Els amics t'ajuden gran ~~no~~ necessites. L'amic ideal seria graciós, amable i amb bones idees (Jimena)
- Compartir moments molt divertits. Si tens bon cor, pots tindre molts amics (Nerea R.).
- La amistat nos da amor. Todos tenemos que estar felices (Lucia)
- Quando un compañero se cae, le tenemos que ayudar (Anibal)
- Si alguien se enfada, hay que saber perdonar. (Carla)
- L'amistat és que la gent s'estime (María)

Fa

L'amicitat és estimar,

Lam

els abraços regalar.

Rem

Fa

compartir amb qui tens al costat

Fa

Contar-nos secrets, saber perdonar

Lam

si algun company cau, el tenim que ajudar.

Rem

Do

Tindre passió, amor i amicitat.

Fa

L'amor, estar en els amics

Do

Estar alegre i ser feliç.

Fa

Cuidar, jugar i no abusar,

Do

Regalar i compartir

Fa

L'amicitat és ajudar

Lam

Als companys donar la mà.

Rem

Fa

Els amics s'han de respectar.

Fa

Ser amables, animar,

Lam

disfrutar de l'amicitat.

Rem

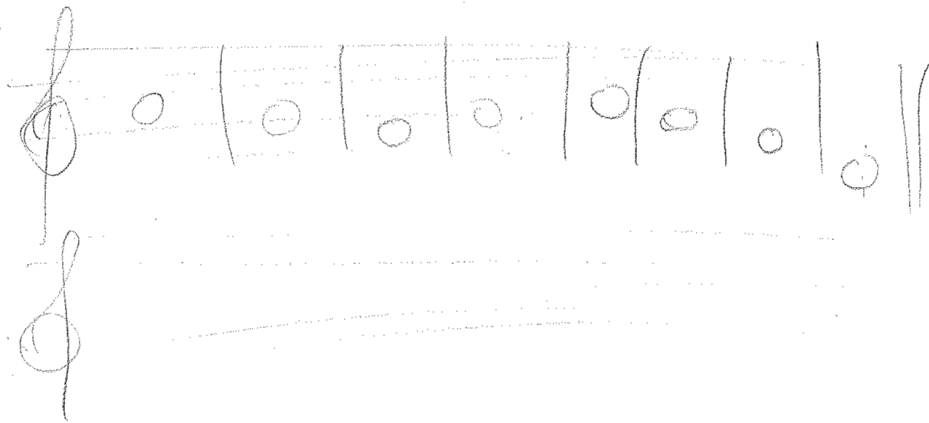
Do

tots volem un amic ideal.

Fa
L'amistat és parlar
La m
dels problemes de veritat

Fa
Dels problemes cal parlar
La m
als amics amb sinceritat
Re m
sempre direr
Fa
tots la veritat.

L'amistat és jugar
passar-ho bé, anar al parc.
Ser gracios, compartir els joguets.
amb els de sempre i amb els que vindran.
amics amics

CANÇÓ 1r I 2n

L'amistat és estimar,
els abraços regalar.
Compartir, amb qui tens al costat.

Contar-nos secrets, saber perdonar.
Si algun company cau el tenim que ajudar.
Tindre passió, amor i amistat.

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

L'amistat és ajudar
Als companys donar la mà.
Els amics s'han de respectar.

Ser amables, animar,
i gaudir de l'amistat.
Tots volem un amic ideal.

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

L'amistat és jugar
passar-ho bé, anar al parc.
Amics de sempre i amics que vindran.

Dels problemes cal parlar
als amics amb sinceritat.
Sempre direm tots la veritat.

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

INSTRUMENTAL.....

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

**L'amor, estar en els amics,
estar alegre i ser feliç.
Cuidar, jugar i no abusar.
Regalar i compartir.**

Flauta

1r i 2n

$\text{♩} = 130$

The musical score is written for two flutes (1st and 2nd) in 4/4 time. It begins with a tempo marking of quarter note = 130. The first measure includes a first ending bracket with a '2' above it. The score consists of 127 measures, with measure numbers 18, 27, 37, 52, 61, 72, 86, 95, 107, 118, and 127 indicated at the start of their respective staves. The melody is primarily composed of eighth and quarter notes, with some rests and dynamic markings. The key signature is not explicitly shown but appears to be C major or F major based on the notes used.

Clarinet en Sib

1r i 2n

$\text{♩} = 130$

2

11

20

29

38

47

54

60

66

75

84

93

mf

106

118

127

Trompeta en Si \flat

1r i 2n

$\text{♩} = 130$
2

pp

18 *mp*

27 *mp*

36 *pp* *mf* *p*

49 *mf*

58 *mp*

66 *mp* *pp* *mf*

78 *mf*

88 *mp*

96 *mp* *mf* *p*

107

120 *mp*

128 *mp*

Trombó

1r i 2n

$\text{♩} = 130$
2

The musical score is written in bass clef with a 4/2 time signature. It consists of 128 measures, divided into systems of 8 measures each. The notation includes various rhythmic values such as whole, half, quarter, and eighth notes, as well as rests. Dynamic markings are placed below the notes: *pp* (pianissimo) is used in measures 1, 18, 27, 37, 52, 61, 72, 86, 95, 107, 119, and 128; *mf* (mezzo-forte) is used in measure 107. The score concludes with a double bar line at the end of the 128th measure.

pp

18 *pp*

27 *pp* *pp*

37

52 *pp*

61 *pp* *pp*

72

86 *pp*

95 *pp* *pp*

107 *mf*

119 *pp*

128 *pp*

Viola

1r i 2n

$\text{♩} = 130$

2

p *p*

18

p

32

p *p*

48

p

62

p *p*

79

p

93

p *p*

109

p

124

p

MEDI AMBIENT

3rA

- M'agradaria canviar la violència de gènere perquè no m'agrada que els homes peguen a les dones, ni les dones als homes. (Helena)
- Si compartim tots el món serà més feliç. (Laura B.)
- No vull que hi hagen guerres perquè ningú ix guanyant.
Podem fer un món millor. Si tots collorem en aquest projecte, el futur de tots pot ser moltíssim millor. Nosaltres podem. (Josep Angel)
- No tirar les coses al riu perquè si no no tindriem aigua potable. (Ulasim)
- Utilitzar transport públic i no tant el cotxe. (Javi P.)

3rB

- La gent mor pel fum de les fàbriques. (Paola G.)
- Las personas en un futuro sin guerras estarían en paz para siempre. si no existiera el dinero no habría nadie que sufriera por nada. (Lucía O.)
- Que tots els xiquets i xiquetes puguin jugar i aprendre. (María)
- Que los países con muros ~~no~~ los tuviera. (Vicente)
- Si mates a la gent, fas mal a la humanitat. (Irene R.)
- Que la gent s'ajuda perquè el món siga millor. (Ariadna)
- Que no embrutaren perquè sí. (Aitana)

MEDI AMBIENT

4+A

- Para hacer que acabe debemos enseñar a los más pequeños que no hay que hacer daño y hay que evitar hacer llorar a la gente. (Laura Lila).
- Hay que pensar el que pasará en el futuro o en el present. El món no troba felicitat. Tenim que canviar el món per a que sigui molt millor. (Hector Safont).
- Podem gastar un autobús en vegada de milers de cotxes (Iker N.).
- Ni els xics són millors que les xiques, ni les xiques són millors que els xics, tots són iguals. Les guerres, en realitat, no serveixen per a res, perquè al final tot acaba destruït i ningú guanya. (Álvaro Amores).
- Estar en pau amb tot el món. Cuidar sempre molt bé el món. (Carla).
- Que la gent no se burle de l'altra. (Luna).
- Si preguntarem a la gent que ha patit una guerra, si els ha agradat tots dirien que no (Carla).
- Per evitar que la gent es burle dels pobres hi hauria que demostrar lo mal que ho passa eixa gent i posar-se en el seu lloc. (Joel).
- Que la gent siga millor, no burles-se de la gent, ni portar-se mal amb la gent. No pegar, no matar, no contaminar, no abusar, cuidar el medi ambient, cuidar-se bé, no fer moltes guerres, que no hi haja tanta pobresa i no tirar fem. (David A.).
- El perro es el mejor amigo del hombre, pero el hombre es el mejor amigo del hombre? (Adriana) -

4+B

- Tot el món te que rebre carinyo. (Nerea O.)
- No vull que es morga el planeta. (Jaume A.)
- La moneda més valuosa és el menjar. Som l'única espècie que ens autodestruïm. (Xavi S.)
- Tindriem que cuidar més el lloc on vivim. Respectar a la gent que tenim al voltant. (Nerea T.)
- Els peixos es moren pels plàstics que tirem al mar. (Guillem)
- Si perjudiquem la terra durant molt de temps no trobarem la cura (Angel A.).
- Hauríem de respectar les espècies animals i vegetals.
No matar per matar. (Josep).
- La mare terra i la humanitat sofreixen molt, per causes de guerres destruïm el món. La pobresa i la fam fan sofrir els xiquets.
El racisme fa sentir a les persones immigrants diferent. No et sentis diferent. Si contaminem la terra, trengem la cadena. (Toni).

Pre
~~Exercici~~

3r i 4t.

Do
Si volem que el món siga millor.

Sol.
tots hauríem de rebre amor

Fa
no matat per matar,

Sol.
ens hauríem de respectar.

1 { Mi
La mare terra i la humanitat.

Fa
s'afeixen guerres, ens l'estem carregant

Sol
tot acaba / ~~de~~ i ningú guanyarà. Mi

1 { Mi
La pobresa i la fam fan sofrir els xiquets,

Fa
El racisme ens fa sentir diferents,

Sol
Si ens ajudem / ~~per~~ on món millor farem. Mi

2 { Mi (flem)
Hauríem de canviar el lloc on vivim

Fa
Respectar a la gent que amb nosaltres conviu.

Sol
Som l'única espècie / ~~que~~ ens autodestruïm. Mi

2 { Mi (fent)
(Si fem) mal a la Terra durant molt de temps

Fa
la cura no la trobarem

Sol
Els peixos es moren / ~~per~~ pel fem que fem. Mi

Estribillo

Fa

Si contaminem la Terra

Sol

-Trenquem la cadena

Do

(la gent hauria de millorar) (la gent milloraria,

Lam

(no burlar-se ni portar-se mal), no se burlaria.

Fa

Pensar en el futur (conté)

Sol

Sense oblidar el present. (finales varios)

No està bé que ens burlem.

? si no sabem que li passa a la gent.

posar-nos en el seu lloc.

evitaria aquest fet.

El gos és el millor amic de l'home,

i l'home, és el millor amic de l'home?

pegar, matar, robar, abusar, contaminar...

Recitat?

CANÇÓ 3r I 4t

La mare terra i la humanitat
sofreixen guerres, ens l'estem carregant.
Tot s'acaba i ningú guanyarà.

(INSTRUMENTAL)

La pobresa i la fam fan sofrir els xiquets.
El racisme ens fa sentir diferents.
Si ens ajudem, un mon millor farem.

**Si volem que el mon siga millor
tots hauríem de rebre amor.
No matar per matar.
Ens hauríem de respectar.**

**Si volem que el mon siga millor
tots hauríem de rebre amor.
No matar per matar.
Ens hauríem de respectar.**

**Si contaminem la terra
trenquem la cadena.
La gent milloraria,
no se burlaria.
Pensar en el futur
sense oblidar el present.**

**Si contaminem la terra
trenquem la cadena.
La gent milloraria,
no se burlaria.
Pensar en el futur
sense oblidar el present.**

**Si volem que el mon siga millor
tots hauríem de rebre amor.
No matar per matar.
Ens hauríem de respectar.**

Hem de cuidar el lloc on vivim.
Respectar a la gent que amb nosaltres conviu.
Som l'única espècie que ens autodestruïm.

**Si contaminem la terra
trenquem la cadena.
La gent milloraria,
no se burlaria.
Pensar en el futur
sense oblidar el present.**

Si fem mal a la terra durant molt de temps
la cura no la trobarem.
Els peixos es moren pel fem que tirem.

**Si volem que el mon siga millor
tots hauríem de rebre amor.
No matar per matar.
Ens hauríem de respectar.**

**Si contaminem la terra
trenquem la cadena.
La gent milloraria,
no se burlaria.
Pensar en el futur
sense oblidar el present.**

Flauta

3r i 4t

$\text{♩} = 135$

14

26

35

46

58

67

76

85

94

103

112

Trompeta en Si \flat

3r i 4t

$\text{♩} = 135$

13

25

38

50

63

75

88

101

114

Viola

3r i 4t

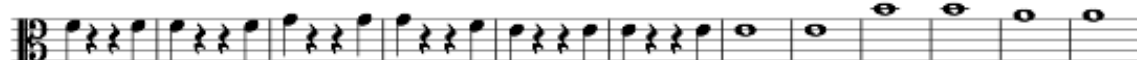
♩ = 135

10

19

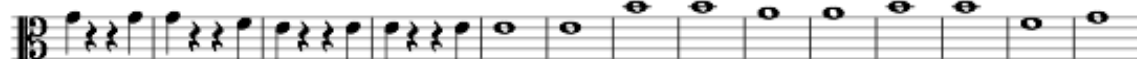
31

44

53

67

p

84

101

Trombó

3r i 4t

♩ = 135

9 *mp*

17

25

35

44

52

61

72

84

93

101

109

EL FUTUR

5^oA

- El meu futur és el que vull, el teu futur és el que vols. Pensar en el teu futur, en un treball és molt, veent a quasi tots estudiant per un bon treball, però encara estarem tancats en un lloc. Per a tots el futur està en la mà i pensar en el millor del món, però no és així. Com serà el futur? Qui sap? Qui sap? Ho-ho-ho! Millor viure en un món en pau i ser afortunats. El futur és nostre (Roberto).
- Obscur; clar. Com serà el futur? Serà bo! Jo eixiré davant dels problemes. No resultarà res difícil. Tu, tu, si tu, pots ser el que vols, seràs: professor, empresari... el que vulgues. Ningú et farà res noi, sino això es parla. Amb els vostres amics, serem treballadors i serem bons pares o mares. Tot anirà molt bé! I amb aquesta causa el futur serà millor. (Marcos).
- Harà lo que fuera para poder avanzar hasta el futuro futuro y saber como será mi vida. (Izan).
- Anem a col·laborar per a tindre un futur més gran! (Pere).
- Hi ha que cuidar des del principi fins al final. Si no el vas a cuidar vas a tindre el cor molt mal. Nosaltres fem mal, tenim que arreglar-lo ja. (Illaín G).
- Ver a los que me rodean contentos. (Raúl).
- Ayudar a los que me rodean (Mamad).

- M'agradaria estar amb els meus companys de l'escola, però també conèixer a gent nova. (Emma T.).
- Però crec que tots hem canviat i mai tenim el que ens ha agradat, per això hem de cuidar el que ens agrada per a no deixar que el vent se ho emporti volant. (Pablo R.).
- Mi futuro, tu futuro, lo veo tranquilo y sin guerra. Sin reír. Nunca pelear, siempre charlar, sin guerra. Lo contrario no me gustaría, tampoco a ti. d'A què és la radio. (Marco).

5^oB

- Espere que el futur siga millor que el passat (Hind).
- Ens estem carregant la naturalesa i al final serà tot artificial. (Matias).
- Si crees que el teu futur eixirà malament, no et preocupes, tot té solució. Pots ser el que vulgues en el futur. (Minerva).
- Que la gent pot millorar molt. Que el planeta sea més grande para que quepa más gente. (Nerea M.).
- Que totes les persones sigueren bones i que troben una cura per a totes les enfermetats. (Dídac F.).
- Espere que en el futur canvie la manera de pensar de la societat. (Lucia).

5^è C

- Rebrem el futur ballant tots junts. (Aitika).
- M'agradaria que en un futur la gent valorara el que té. M'agradaria un futur en el que la gent tinga compassió ~~per~~ pels demés. (Aitana).
- Solvar l'Univers és el nostre objectiu. (David).
- Utilitzar més energies renovables (Omar).

EL FUTUR

Gò B

- Que les persones discapacitades tinguin un ajudant personal un robot que ho haga tot. (Alexandra Maria).
- Revolució robòtica, igualtat entre totes les persones, que no hi hagi tants prejudicis, que hi hagi menys discriminació entre països, que la gent tinga dret a decidir. Escoles per a tots els xiquets. (Leyre).
- Un món lure d'esclavitud, amb uns drets iguals per a tots on tots tinguen llibertat d'expressió. Que les dones siguin iguals que els homes. Que totes les races estiguen igual de valorades. (Júlia).
- Persones que sàpiguen evolucionar el món. Arribar a ser coneguts per les coses bones que fem. (Denise).
- Espere que hi haja més igualtat i que no hi haja maltracte animal (Neus S.)
- Que hi haja menys discriminació. (Elsa).
- Deixar de matar als animals per a prevenir l'extinció d'espècies. (Khadija).
- L'únic que desitja és ~~el~~ be per a tots. (Daniel G).
- Voldria tindre-ho tot, però sobre tot ser feliç (llar B.)

Gò A

- El futur del planeta serà amb un cel negre, negre com l'espai. Amb espècies a punt d'acabar. Però nosaltres seguirem inventant, fabricant, malgestant els materials amb cotxes luxosos. L'amazonas serà sense arbres i sense animals, e'esser l'hemà estard sempre malalt per la contaminació fins el dia que ens tingam que anar a un altre planeta. (Jesús Ortega).

6è A

- Que totes les persones tingueren drets i respecte. (Laura S.)
- No jutjar a les persones diferents perquè tots brillen en alguna cosa i tots som iguals. (Alin).
- La contaminació ens està perjudicant a tots, les guerres no serveixen per a res, **STOP!** No més abusos infantil ni sexual, no més masclisme, tots som iguals. (Ana C.)
- Que no hi haja tanta violència en el món perquè si hi ha violència som milions de llàgrimes i ferides per al cor (Dayanara)
- Tindre amistat amb totes les persones per molt que siguin diferents. (Ruth E.)
- Respectar a les persones perquè tots som iguals i a la vegada diferents. (Pau R.)
- Tots junts lluitant per la humanitat, sense guerres i amb més igualtat. Agafats i conquistant el cel, cantant i ballant a ritme del vent. (David B.)
- Nosaltres, els xiquets, som el futur. Podem millorar el món. Tinguem empatia.
- Les guerres s'acabaran i la muralla derribarem, tots units amb il·lusió el món millorarem. Tots units amb il·lusió la contaminació acabarem, tots tindrem futur i units tots estarem. (Marisa).
- Acabar amb el masclisme, el sexisme, l'homofòbia, el racisme, ~~etc~~ -- (Soraya C.)

Estríbillo (Sol, Re, Sol, DO)

Re
F#m
Sol

• Com serà el futur?
Qui sap? Qui sap?
(El futur es nostre!)

L'únic que desitja és
el bé per a l'humanitat
de.

(Sol)

El meu futur és el que vull,
el teu futur és el que vols.
Pensar en el teu futur,
en un treball millor.

Obscur, clar. Com serà el futur?
Un món lliure d'esclavitud.
El futur del planeta amb un cel
a qui li agrada? A ningú.

Sol

Obscur, clar. Com serà el futur?

Jo eixiré davant
els problemes que es plantegen
prompte acabaran.

Obscur, clar. Com serà el futur?
Aribar a ser tots oneguts,
per allò bo que fem

Acabar amb el masclisme,
l'homofòbia i el sexisme,

No jutjar per ser diferents
(perquè) en alguna cosa tots brillam

(Pont)

Do, Re, F#m, Sol

Que no hi haja tanta
violència en el món.
Som milions de llàgrimes
i ferides per al cor.

~~Hem de cuidar~~

~~Cuidar el que ens agrada~~

Les guerres ja acabaran
la muralla s'erribarà
tots units amb il·lusió
el món millorarem.

~~Hem de cuidar del principi al final,
col·laborem per tenir un futur més gran,
tots junts
per poder avançar (a un futur millor que el passat).
(tu, tu, si tu, pots ser el que vols)~~

Hem de cuidar el que estimem.
i no deixar que s'ho emporti el vent.
no et preocupes més, tots junts ho aconseguirem.
~~Per un planeta molt més gran farem.
per a que càpiem més gent.
persones diferents, sabem que tots brillem.~~

RAP.

tu, tu, tu, si tu, pots ser el que vols,
No més abus infantil ni sexual
No més masclisme STOP!
tots junts lluitant per la humanitat
sense guerres i amb més igualtat.
Agafats de la mà, conquistant el cel,
cantant, ballant, al ritme del vent.
Cuidar-nos a tots del principi al final.
totes les persones valorades igual
per poder avançar i millorar el passat
col·laborem tots junts per un futur més gran.

que la gent tinga dret a decidir
evolem
que trobem la cura per a no morir
el que és veritat i falta al món
sin persones que el facen fort.

CANÇÓ 5é i 6é

El meu futur és el que vull,
el teu futur és el que vols,
pensar en el futur,
en un treball millor.

Obscur, clar. Com serà el futur?
Un món lliure d'esclavitud.
El planeta amb un cel negre,
a qui li agrada? A ningú!

*Que no hi haja tanta
violència en el món.
Som milions de llàgrimes
i ferides per al cor.*

*Les guerres ja s'acabaran,
la muralla derribarem.
Tots units amb il·lusió
el món millorarem.*

**Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
L'únic que desitge
és el bé de la humanitat.**

**Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
L'únic que desitge
és el bé de la humanitat.**

Hem de cuidar el que estimem
i no deixar que s'ho emporte el vent.
No et preocupes més,
tots junts ho aconseguirem.

Un planeta més gran farem
per a què càpiga més gent,
persones diferents,
sabem que tots brillarem.

*Que no hi haja tanta
violència en el món.
Som milions de llàgrimes
i ferides per al cor.*

*Les guerres ja s'acabaran,
la muralla derribarem.
Tots units amb il·lusió
el món millorarem.*

**Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
L'únic que desitge
és el bé de la humanitat.**

**Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
L'únic que desitge
és el bé de la humanitat.**

Tu, tu, tu, si tu,
pots ser el que vols.
No més abús infantil ni sexual,
no més masclisme. STOP!

Tots junts lluitant per la humanitat
sense guerres i amb més igualtat.
Agafats de la mà, conquistant el cel,
cantant, ballant, al ritme del vent.

Cuidar-nos a tots del principi al final,
totes les persones valorades igual.
Per poder avançar i millorar el passat
col·laborem tots junts per un futur més gran.

Que la gent tinga dret a decidir,
que trobem la cura per a no morir.
El que de veritat li falta al món
són persones que el facen fort.

*Que no hi haja tanta
violència en el món.
Som milions de llàgrimes
i ferides per al cor.*

*Les guerres ja s'acabaran,
la muralla derribarem.
Tots units amb il·lusió
el món millorarem.*

**Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
L'únic que desitge
és el bé de la humanitat.**

**Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
Com serà el futur? Qui sap? Qui sap?
L'únic que desitge
és el bé de la humanitat.**

Clarinet en Sib

5è i 6è

$\text{♩} = 110$

6

14

22

27

36

45

53

59

66

93

100

105

114

19

Saxòfon Tenor

5è i 6è

$\text{♩} = 110$

6

15

25

32

41

51

58

68

96

103

113

2

19

Trompeta en Si \flat

5è i 6è

$\text{♩} = 110$

6

2

16

23

30

2

41

2

51

57

66

19

94

101

108

Trombó

5è i 6è

$\text{♩} = 110$

6

2

2

2

2

19

19

19

19

19